

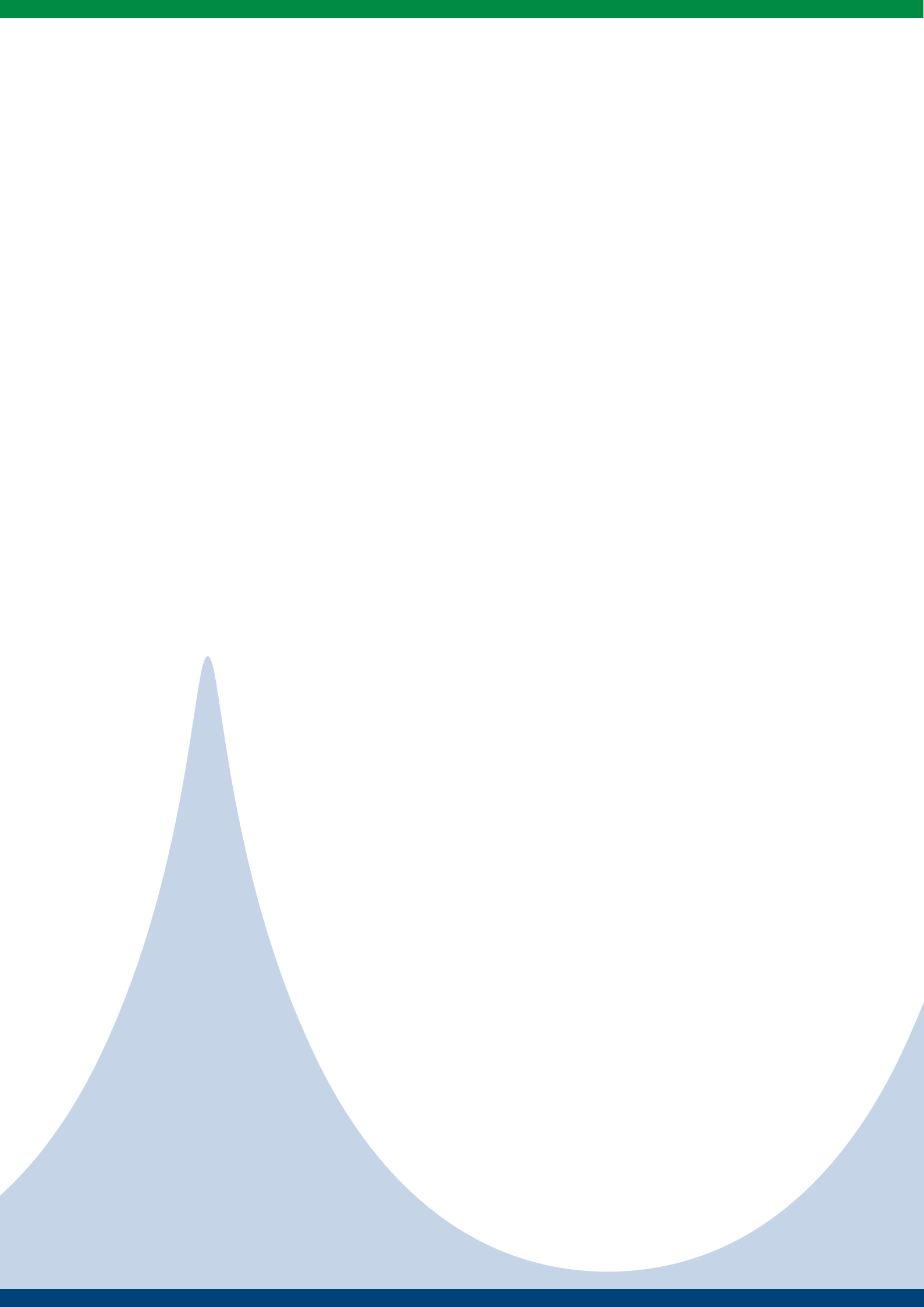
Ældrepolitik

Vedtaget i Byrådet d. 5. januar 2009

Middelfart
KOMMUNE

Forord

Ældrepolitikken er én af de politikker, Byrådet har besluttet at formulere i den første valgperiode i den nye Middelfart Kommune.

Formålet med politikkerne er at sætte rammerne for en realisering af Byrådets vision *Sammen bygger vi broer til fremtiden*. Politikkerne bliver styrende for opgavevaretagelsen på det pågældende område og for, hvilke indsatser og handlinger, der iværksættes.

Ældrepolitikken er en del af Middelfart Kommunes kommuneplan: Middelfartplanen. Med Middelfartplanen ønsker vi at skabe et samlet dokument, spændende fra vision over strategi til mål og rammer for den kommunale virksomhed og for Middelfart Kommunes fremtid. Dermed er grundlaget skabt for en helhedsorienteret udvikling og konkrete indsatser.

Byrådet har besluttet, at tilblivelsen af samtlige delelementer i Middelfartplanen skal følge Planlovens bestemmelser. Hermed lever Middelfart planen op til lovgivningens krav til en kommuneplan og ikke mindst sikres borgerinddragelse i alle led.

Politikkens opbygning

1. Indledning
2. Vision for ældreområdet
3. Politik
  - a. Hverdagsliv på plejecentrene
  - b. Ud i naturen
  - c. Aktivitet og træning
  - d. Dialog og inddragelse
  - e. Boligformer
  - f. Sociale aktiviteter herunder hvordan undgår vi ensomhed

1. Indledning

Den 7. januar 2008 blev kommissoriet for denne ældrepolitik godkendt i Byrådet. I kommissoriet blev der fastlagt de særlige fokusområder, som politikken er bygget op omkring.

Dialog, åbenhed og medinddragelse er vægtet højt gennem hele forløbet, hvorfor denne ældrepolitik er et udtryk for en konkretisering af de mange udsagn og input, vi har fået fra interessenter undervejs i processen.

Ældre skal i denne her sammenhæng forstås som hele den mangfoldige gruppe af over 60-årige i Middelfart Kommune. Hvilket er en af de konkrete udfordringer, som ældrepolitikken skal imødekomme, da vi har at gøre med en bred gruppe af forskellige borgere, der ikke nødvendigvis opfatter kvalitet på samme måde, men som kun har alderen tilfælles. Nogle ældre vil kunne klare sig selv og andre vil have behov for hjælp.

En anden konkret udfordring på ældreområdet er den demografiske udvikling i Middelfart Kommune. Vi ved fra befolkningsprognosen 2008 – 2019, at gruppen over 65 år vil udgøre en større og større gruppe i Middelfart Kommune fra 16,9% i 2008 til 22,9% i 2019.

Det gennemgående princip i ældrepolitikken er, at mennesker har et ansvar for eget liv og dermed ret til selvbestemmelse, også når den ældre borger møder kommunen med et behov for hjælp.

Politikken er et vigtigt politisk styringsinstrument, for vi har et ønske om at få Ældrepolitikken tænkt bredt ind i kommunen indenfor den økonomiske ramme, som der nu én gang er til rådighed, så derfor har vi formuleret en politik, der vil influere på kommunens aktiviteter i rigtig mange sammenhænge.

2. Vision

Nuværende og kommende generationer af ældre har en lang række af forventninger til, hvad det gode ældreliv indebærer. Derfor er det Middelfart Kommunes ambition at kunne imødekomme den mangfoldighed af behov, som de ældre har brug for. Det vil vi gøre ud fra den grundtanke, at **vi skaber livskvalitet - sammen med den ældre når vi målet**. Betegnelsen vi skal i hele ældrepolitikken forstås som Byrådet og de ansatte i ældreplejen.

Det betyder, at vi er kendte for åbenhed og dialog i vores arbejde med at skabe gode rammer for de ældre. Vi respekterer, at den ældre ønsker indflydelse og selvbestemmelse i tilrettelæggelsen af boligform, af de aktiviteter der skal være med til at vedligeholde, genoprette og styrke den enkeltes færdigheder og ikke mindst muligheden for at få indflydelse på den nødvendige hjælp som ydes i form af omsorg, pleje og praktisk bistand.

Samtidig forventer vi, at den ældre bevarer og tager ansvar for eget liv. Nogle ældre er friske og raske og kan klare sig selv og har kun sparsom og sporadisk kontakt til kommunen, vi skal motivere dem til at fortsætte et sundt og aktivt liv ved at lette adgangen til information og foreningsliv. Andre ældre har behov for mere massiv hjælp og støtte, dette skal vi yde med værdighed og respekt for den enkeltes behov og livshistorie.

Middelfart Kommune ønsker at pårørende, frivillige, centerråd m.m. også fremover indgår som en attraktiv og naturlig ressource i de ældres liv på plejecentrene og i kommunen som helhed.

Vi ser en meget stor værdi i det samspil og det netværk, der er mellem vores friske, raske ældre borgere, frivillige, pårørende og med de ældre borgere, som har behov for hjælp til at bryde ensomheden, de kulturelle barrierer, komme ud i naturen, være med til at deltage i aktiviteter og i arrangementer rundt om i kommunen og på ældrecentre.

Ved at arbejde sammen - kan vi sammen skabe et aktivt og mangfoldigt ældre-liv, som tager hensyn til den enkeltes ønsker og behov og dermed nå målet om at skabe livskvalitet for vores ældre medborgere i Middelfart Kommune.

3. Politik

Ældrepolitikken er opdelt i seks fokusområder

- Hverdagsliv på plejecentrene
- Ud i naturen
- Aktivitet og træning
- Dialog og inddragelse
- Boligformer
- Sociale aktiviteter herunder hvordan undgår vi ensomhed

For hvert fokusområde er visionen omsat til en politisk retning.

Hverdagsliv på plejecentrene

Vi vil med udgangspunkt i det hele menneske og med individuelle hensyn give tryghed og omsorg gennem spontanitet og kreativitet skabe glæde på plejecentrene.

Det betyder, at vi har en ambition om sammen med den enkelte ældre at skabe rammerne for et godt hverdagsliv ved at tage udgangspunkt i deres livshistorie samt ønsker til fx indretning af bolig/værelse på plejecenteret, til at deltage i fælles aktiviteter eller til ønsker om at udfolde sig på egen hånd.

Kort sagt vil vi sammen med den ældre skabe **liv og glade dage** og gribe nuet.

For at realisere visionen betyder det, at

- vi med respekt for det enkelte menneske skaber meningsfulde oplevelser, og hvor hverdagslivet på plejecenteret afspejler samfundet og nærmiljøet
- vi tør gøre brug af humor, og vi tør tænke anderledes

For at leve op til visionen om, at **vi med respekt for det enkelte menneske skaber meningsfulde oplevelser, og hvor hverdagslivet på plejecenteret afspejler samfundet og nærmiljøet** vil vi

- bruge årets gang i hverdagen som inspiration, det vil sige alle årets traditioner som jul, påske, pinse, valdemarsdag, høstfest, personlige mærkedage, indflytningsfest etc.
- sikre, at meningsfulde oplevelser med afsæt i livshistorien er en del af den enkeltes hverdag
- have indført leve-bo miljø på nogle af plejecentrene
- sætte fokus på nye muligheder ved at erfaringsudveksle med andre plejecentre

For at leve op til visionen om, at vi **tør gøre brug af humor og tør tænke anderledes** vil vi

- lade humor indgå i den måde vi kommunikerer på, bevidsthed om kropssprogets betydning og altid med glimt i øjet. Overraskelsesmomentet ses som et værktøj.
- lade husdyr og planter være en naturlig del af hverdagen. Vi tør løse opgaven kreativt med udgangspunkt i, at det vil skabe liv og glæde.

Evaluerings af indsatsområderne sker ved, at

- I år 2010 gennemføres en brugertilfredshedsundersøgelse om hverdagslivet på plejecentrene i Middelfart Kommune.

Ud i naturen

Naturoplevelser vil for mange ældre betyde velvære, og natur er for mange også lig det nærmiljø, som der allerede eksisterer i form af terrasser, haver, skov og vand rundt omkring os. Det, at man som ældre kan fortsætte sine udendørs interesser og aktiviteter, man har haft gennem livet, har stor betydning for den enkeltes fortsatte livskvalitet.

For at realisere visionen betyder det, at

- nærmiljøet skal være stimulerende i forhold til det at være ude
- der skal være ud af huset aktiviteter for beboer/brugere af plejecentrene

For at leve op til visionen om, at **nærmiljøet skal være stimulerende i forhold til det at være ude**, vil vi

- etablere sansehaver, hvor de ikke forefindes ved alle plejecentre, så sanserne og motorikken stimuleres
- søge fondsmidler til forskellige anlægsprojekter, der kan motivere ældre til at komme ud ved at sætte fokus på tilgængelighed fx ved etablering af gangarealer, stisystemer, haveanlæg, drivhuse, petanquebaner og fiskepladser
- at anlægsmidlerne udnyttes optimalt, ved at anvende frivillig arbejdskraft i samarbejde med de ældre (arbejdsdage)

For at leve op til visionen om, at **der skal være ud af huset aktiviteter for beboer/brugere af plejecentrene**, vil vi

- sikre, at frivillige og pårørende i så høj grad som muligt gøres aktive og trækkes ind i udendørs aktiviteter ved f.eks. grillaftener i haven og ture ud i nærområdet
- opfordre centerrådene og bruger/pårørenderåd til at arrangere udendørs aktiviteter og være opsøgende i forhold til foreninger til at etablere udendørs tilbud til ældre, så ældre har mulighed for at komme ud i naturen og fx dyrke motion
- sikre at grøn omsorg er en del af dagligdagen på plejecenteret, alle har ret til at komme ud i naturen hver dag.

Evaluerings af indsatsområderne sker ved, at

- der er etableret en sansehave i forbindelse med hvert demensafsnit inden udgangen af 2011
- der gennemføres fokusgruppeinterview vedrørende de ældres tilfredshed med aktiviteter/muligheder der er for at komme ud i naturen inden udgangen af 2010.

Aktivitet og træning

Kommunens aktivitets og træningstilbud tager udgangspunkt i den enkelte borgers behov og ønsker.

Trænings- og aktivitetstilbud gives døgnet rundt som en naturlig del af borgernes hverdag, og der tages udgangspunkt i den enkeltes ressourcer.

Tilbudenes alsidighed skal sikres gennem samarbejde med organisationer, foreninger og andre frivillige.

For at realisere visionerne betyder det, at

- der er tilbud til udsatte grupper om aktivitet og træning i mindre enheder
- tilbudene skal være fuld tilgængelige i henhold til FN konventionen om handicappede
- tilbudene tilpasses borgernes ønsker og behov i de enkelte lokalområder
- aktiviteternes alsidighed ved at være åbne for foreninger, klubber o.l. for pensionister, der ønsker at bruge centrene's faciliteter
- borgeren får tilbud om faglig kompetent vedligeholdende træning

For at leve op til visionen om, **at der er tilbud til udsatte grupper om aktivitet og træning i mindre enheder**, vil vi

- oprette demensdagcentre for hjemmeboende demente i forbindelse med demensafsnittene.
- oprette tilbud for mænd, kolonihave, madgrupper med videre
- ved behov lave tiltag for borgere med forskellig kulturel og etnisk baggrund
- kigge mere målrettet på borgerens behov og evner eller færdigheder

For at leve op til visionen om, at **tilbudene skal være fuld tilgængelige i henhold til FN konventionen om handicappede**, vil vi

- i forhold til transport bestrebe stoppesteder ved plejecentre og mulighed for teletaxa
- have tilstrækkelige handicapparkeringspladser ved centrene
- adgangsforholdene til vores tilbud skal være handicapegnede
- sikre, at der er teleslynger på alle centre
- god skiltning for blinde og svagtseende

For at leve op til visionen om, at **tilbudene tilpasses borgernes ønsker og behov i de enkelte lokalområder**, vil vi

- beholde aktivitetsafdelinger lokalt
- sikrer, at tilbuddene er målrettet borgernes ønsker og behov
- arbejde for muligheden for selvtræning på de store centre med maskiner og redskaber
- bruge de nuværende idrætshallers faciliteter

For at leve op til visionen om at **aktiviteternes alsidighed ved at være åbne for foreninger, klubber o.l. for pensionister, der ønsker at bruge centrene's faciliteter**, vil vi

- oplyse hvornår lokalerne er ledige gennem de forskellige centre, så foreningerne kun har udgift til rengøring og vedligeholdelse
- fastholde kommunens støtte til centerrådene

For at leve op til visionen om, **at borgeren får tilbud om faglig kompetent vedligeholdende træning**, vil vi

- arbejde for at oprette samlede hold centralt i kommunen med vedligeholdende træning, hvor det er ergo- eller fysioterapeuter, som underviser alle ugens hverdage.

Evaluering af indsatsområderne sker ved, at

- i år 2010 udarbejdes en spørgeskemaundersøgelser blandt brugere og personalet (i undersøgelserne vurderes ikke på antallet af aktiviteter, men på hvorvidt aktivitet er en naturlig del af borgerens hverdag og personalets arbejde, herunder tilgængeligheden til aktiviteterne)
- i år 2010 måles på antallet af udefra kommende foreninger samt om disse foreninger skaber meningsfulde oplevelser for beboerne/brugerne på centerne.

Dialog og inddragelse

Middelfart Kommune vil igennem dialog og inddragelse skabe tillid og respekt imellem borgere, medarbejdere og politikere.

For at realisere visionerne betyder det, at

- vi vil fremme dialogen på alle niveauer fx mellem borger, medarbejdere, borgerens familie, diverse råd og politikere
- der skal være mulighed for selvbestemmelse og medbestemmelse uanset, om man er ældre med demens, med afvigende adfærd, er plejkrævende, handicappet eller har anden etnisk og kulturel baggrund.

For at leve op til visionen om at **fremme dialog på alle niveauer**, vil vi

- afholde dialogmøder mellem politikere, ældreråd, bruger- pårørenderåd, centerråd, borgere med tilknytning til centeret og personale
- afstemme forventninger mellem borger, dennes familie og ældreplejen via visitationsmøder, målmøder, indflytningssamtaler med mere
- sikre dialog med borgere med anden etnisk og kulturel baggrund fx gennem etniske foreninger samt mulighed for at yde tolkebistand ved behov.

For at leve op til visionen om at **sikre mulighed for selvbestemmelse og medbestemmelse**, vil vi

- som tidlig indsats afholde temamøder efter behov vedrørende ældre med demens, ældre med afvigende adfærd, for plejkrævende og handicappede ældre samt ældre med anden etnisk og kulturel baggrund
- via dialog med borgeren beskrive borgerens livshistorie og livsform

Evaluering af indsatsområderne sker ved, at

- der løbende afholdes fokusgruppeinterview med borgerne med henblik på om de føler sig inddraget
- kvalitetssikrer, at dialogmøderne er afholdt minimum én gang om året.

Boligformer

Middelfart Kommune vil sikre, at alle ældre borgere i kommunen får mulighed for selv at vælge, hvilken boligform og hvilket lokalområde de ønsker at bo i. Boligen skal have en størrelse og indretning, som tilgodeser borgernes ønsker og behov.

For at realisere visionerne betyder det, at vi vil arbejde med og udbygge følgende boligformer

- nuværende bolig
- Seniorbofællesskab
- ældreboliger
- centernære ældreboliger
- plejeboliger (plejehjem)
- aflastningsboliger for fysisk plejkrævende og demente

For at leve op til visionen om, at **der skal være mulighed for at blive boende i nuværende bolig**, vil vi

- yde hjemmehjælp /hjemmesygepleje ud fra visitation døgnet rundt.
- give borgeren mulighed for at få rådgivning af kommunen om hvad der er ældreegnet ved ændringer/indretning af bolig
- at kommunen stiller de nødvendige hjælpemidler til rådighed

For at leve op til visionen om, **at der skal være mulighed for at bo i et seniorbofællesskab**, vil vi

- understøtte de ældre, der etablerer seniorbofællesskaber.

For at leve op til visionen om, **at der skal være mulighed for at bo i en ældrebolig**, vil vi

- etablere ældreboliger i de lokalområder, hvor der er et stort behov. Etableringen kan enten ske i samarbejde med boligselskaber eller i kommunalt regi.
- ved indretning af nye ældreboliger tages der hensyn til de ældre borgeres behov og ønsker.

For at leve op til visionen om, at **der skal være mulighed for at bo i en centernær ældrebolig**, vil vi

- etablere centernære ældreboliger i lokalområderne enten i samarbejde med boligselskaber eller i kommunalt regi.

For at leve op til visionen, om **der skal være mulighed for at bo i en plejebolig/ plejehjem**, vil vi

- at der ved nybyggeri sikres de plejkrævende og handicappede borgere en fleksibel bolig i et plan, hvor hver lejlighed skal have et depotrum til hjælpemidler og være indrettet med installationer til loftslift.
- etablere små enheder på vores plejecentre til borgere, der har en udadrettede adfærd.
- sikre, at der for demente borgere findes et tilstrækkeligt antal demenspladser. Demensenhederne må ikke være institutionsprægede, men enheden skal være med mindre, egne lejligheder med hjemlige fælles arealer. Der skal bygges i et plan, så man direkte kan gå ud i en sansehave.
- at der i forbindelse med demensenhederne bør indtænkes daghjem til udeboende demente. Dette vil kunne lette overgangen til en permanent boligflytning.

For at leve op til visionen om, at **der skal være mulighed for at komme på et aflastningsophold**, vil vi

- sikre, at der er det tilstrækkelige antal aflastningsboliger til såvel fysisk plejkrævende som demente.

Evaluering af indsatsområderne sker ved, at

- der årligt vurderes på boligventelisterne, om vi har de tilstrækkelige antal boliger til rådighed i kommunen.

Sociale aktiviteter - sådan undgår vi ensomhed

Vi ønsker at de ældre gennem oplevelser og aktiviteter i et fællesskab at kunne give livskvalitet ved at have noget at se frem til og brænde for.

For at realisere visionerne betyder det, at vi vil

- have aktiviteter, som passer til den enkeltes færdigheder uanset fysiske/psykiske tilstand, kulturbaggrund og geografisk placering i Middelfart Kommune
- forebygge og afhjælpe ufrivillig ensomhed

For at leve op til visionen om at **have aktiviteter, som passer til den enkeltes færdigheder**, vil vi

- sammen med centerrådene, bruger/pårørenderådet og lederne på plejecentrene gå i dialog og samarbejde med fx ældresagen, pensionistforeningen og andre foreninger, som har til opgave at lave aktiviteter for ældre, som af den vej skal åbne op for fællesskab mellem ældre.
- understøtte de ældre, der vil udgive og postomdele seniorblad, der synliggør tilbud om aktiviteter i hele kommunen
- personalet skal i højere grad inddrage de pårørende i det sociale samvær i dagligdagen, gøre brug af medierne og tiltrække de ressourcestærke ældre til at indgå i de sociale aktiviteter.

For at leve op til visionen om at **forebygge og afhjælpe ufrivillig ensomhed** vil vi

- gøre praktiserende læger bekendt med aktivitetstilbud og anmode dem om aktivt at henvise de ældre til tilbudene (med udgangspunkt i den udarbejdede folder om aktivitetstilbud)
- ved de forebyggende hjemmebesøg udlevere pjecer om aktivitetstilbud i Middelfart Kommune
- fordele antallet af visiterede pladser til dagcentre på tværs i kommunen, så der i højere grad bliver mulighed for at undgå ventelister
- tilskynde foreninger til at udbygge netværk (herunder telefonkæder, ligestillede med samme problemstillinger, pårørende grupper og frivillige)
- sikre at informationen er tilgængelig for alle der mister læse- eller hørevnen

Evaluering af indsatsområderne sker ved, at

- inden udgangen af år 2010 vil der blive afholdt fokusgruppeinterviews vedrørende tilfredsheden af de sociale aktiviteter.

